

A.B.A.S.	K.V.B.G.
Professional Association of Antwerp Master Stevedores and Port Operators Incorporated Professional Association	Royal Association of Trafficflow controllers c.v.b.a.

GENERAL CONDITIONS FOR THE HANDLING OF GOODS AND RELATED ACTIVITIES IN THE PORT OF ANTWERP

Article 1: Every assignment to the assignee will be concluded according to the following conditions that govern the commercial relations between the parties.

- The assignor is the one who gives the order to the assignee.
- The assignee is the one who accepts this order and executes it or has it executed.

These general conditions do not detract from the regulations and customs of the port of Antwerp.

Article 2: The assignment consists of all activities of a manual or non-manual nature relating to the loading, unloading, handling, receiving, controlling, tallying, delivery of goods, warehousing, transportation within the port area (Belgian Royal Decree 12.8.1974 art. 2 § 4), including all related and additional activities.

This enumeration is not limitative.

Article 3: The assignee is only liable for the material damage and/or loss which is the direct consequence of his proven fault. Under no circumstances more than the actual damage will be compensated for. The liability of the assignee is limited to EUR 2 per kg of damaged or lost gross weight. For steel products (such as coils, sheets, plates, slabs, pipes, tubes, beams, bars, blooms, billets, wire rods and cast iron pipes) a liability limitation of EURO 1000 per package will be taken into account.

The maximum liability regardless of the number of packages for each claim of damage, shall in no case exceed EUR 25,000 per event or series of events caused by one and the same cause.

For damage caused to the ship or means of transport, the maximum liability shall not exceed EUR 25,000,-. In case of convergence of several claims relating to damage caused to the ship or the means of transport, loss and/or damage of goods or materials made available by the assignor or by third parties, the total liability shall not exceed EUR 50,000,- irrespective of the number of prejudiced parties.

Article 4: All costs arising from government decisions and all claims which governments have or think they have towards the assignee, and all costs which the assignee will have to pay to protect himself from this type of claims, shall be borne by the assignor.

Article 5: The assignor who can invoke discharge clauses and/or limitations shall stipulate these in favour of the assignee. The assignor confirms that the goods of the assignment are his property or that he, as the representative of the interested party of the goods, can dispose of these goods in a way that he will not only accept these conditions for himself, but also explicitly on behalf of his assignor and/or any other interested party of the goods.

Article 6:

- a) Money advanced shall be repaid in cash on presentation of the supporting documents.
- b) All amounts which have been charged by the assignee shall be paid in cash, unless another term of payment has been agreed between the assignee and the assignor.
- c) Every protest against an invoice shall be received in writing by the assignee within 14 days following the invoice date. Partial protest shall not suspend the payment of the not-protested parts of the invoice.
- d) Delay in payment will give rise ipso jure to the payment of interest for delay equal to the interest rate of the Belgian law on the fight of arrears during commercial transactions of 2 August 2002.
- e) Formal notice of payment shall give rise to the payment of contractual damages equal to 10 % of the amount invoiced, with a minimum of EUR 125,- for administrative charges.

Article 7 : The assignee is exempt from all liability in the following cases:

- all immaterial, indirect and/or consequential damage such as but not limited to: delays, harbor dues, demurrage, loss of profits, fines and/or similar levies;
- all damage and loss occurring before or after the actual execution of the task by the assignee;
- force majeure;
- shortage of personnel;
- theft;
- defect in the goods and/or the packing;
- flooding, whirlwind, natural disaster, explosion and fire, whoever or whatever may be the cause thereof;
- error of third parties and/or of the assignor;
- failure to communicate or incorrect communication of data or instructions, or communicating incorrect or incomplete data or instructions by the assignor and/or by third parties;
- any claim resulting from an unforeseeable defect of the equipment of the assignee.

Article 8:

- a) The assignor is required to communicate in writing to the assignee in time before the commencement of the task:
  - the correct and accurate description of the goods, including type, number, weight, condition and risk category.
  - all instructions and limitations connected with the protection, handling, and storage of the goods and the execution of the assignment in general.
  - all instructions regarding the protection of the appointed persons.
- b) The goods shall carry all necessary markings indicating their characteristics. The assignor shall pack the goods required for the execution of the assignment, unless it is customary not to pack the goods.
- c) The available means of transport shall be supplied so that the assignment to be executed can be started immediately according to the usual

method of working and the relevant statutory regulations. Unless agreed otherwise in writing, the assignee will not guarantee the fastening of the load. Before the start of the transport, the transporter shall verify whether the stowage and – if applicable – the fastening of the load has been carried out pursuant to the technical requirements of the vehicle and to the relevant statutory regulations.

d) The installations, warehouses and equipment shall be checked by the assignor before being put to use, as to their suitability. In the absence of such a check or any motivated reserve, they shall be deemed to have been found suitable.

The assignor shall safeguard the assignee against all claims and shall compensate him for his damage, losses and costs that could arise from a breach of the above obligations, even if the breach is attributable to a third party.

Article 9: Unless agreed explicitly with the assignor, the assignee shall never insure the goods. The parties and respective insurers shall mutually renounce redress for all damage resulting from fire, explosion, stroke of lightning and the impact of aircrafts. The assignor himself shall be responsible for cleaning and removing the goods which have been damaged by fire.

Article 10: The assignee shall carry out the assignment to the best of his ability and pursuant to the customs, usages and regulations of the port.

Article 11: As guarantee for the payment of all sums due by the assignor to the assignee for the handling, storage and additional activities of these and previous goods, he is granted a possessory lien in accordance with article 1948 of the Belgian Civil Code and the stipulations of the law of May 5, 1872 even if warehouse warrants and bearer storage certifications are postponed. Should the assignor remain in default, the assignee shall be entitled, after due notice, to have the goods sold pursuant to the procedure stipulated in the law of May 5, 1872.

Article 12: All liability of the assignee lapses if the assignor has not protested in writing and at the latest upon conclusion of the task.

Article 13: Without prejudice to the preceding stipulations, any claim against the assignee expires one year after the determination of the damage and/or shortage or, in case of dispute, one year after the date of invoice, unless a shorter date is fixed by law.

Article 14: Should any article of these general conditions be in conflict with compelling legal stipulations that article shall be regarded as not written, so that the validity of the remaining articles shall be unaffected.

Article 15: All legal disputes between assignor and assignee shall be settled according to these general conditions and Belgian law, unless both parties have agreed otherwise. Only the courts of Antwerp are competent in case of disputes. In case of arguments the Dutch text shall be decisive.

Article 16: These conditions were deposited at the court registry of the Commercial Court of Antwerp on March 26, 2009 and are effective as of April 1, 2009.

Amendement n²
Dated 15 January 2010

10/10

A.B.A.S.	K.V.B.G.
Algemene Beroepsvereniging voor het Antwerpse Stouwerij- en Havenbedrijf	Koninklijk Verbond der Beheerders van Goederenstromen
Beroepsvereniging met rechtspersoonlijkheid	c.v.b.a.

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE GOEDERENBEHANDELING EN DE ERAAN VERWANTE ACTIVITEITEN AAN DE HAVEN VAN ANTWERPEN

Artikel 1 : Elke opdracht die aan de opdrachtnemer wordt toevertrouwd wordt afgesloten aan de hiernavolgende voorwaarden die de handelsrelatie tussen beide partijen beheersen.

- De opdrachtgever is diegene die de opdracht toevertrouwt aan de opdrachtnemer.
- De opdrachtnemer is diegene die voormelde opdracht aanvaardt en uitvoert of laat uitvoeren.

Deze algemene voorwaarden doen geen afbreuk aan de reglementen en gebruiken van de Haven van Antwerpen.

Artikel 2 : De opdracht bestaat uit alle werkzaamheden van manuele of intellectuele aard die ondermeer betrekking hebben op laden, lossen, behandelen, ontvangen, controleren, markeren, afleveren van goederen, bewaren, vervoeren in het havengebied (K.B. 12.8.1974 art. 2 § 4) met inbegrip van alle aanverwante en bijkomende opdrachten.

Deze opsomming is niet beperkend.

Artikel 3 : De opdrachtnemer is slechts aansprakelijk voor de materiële schade en/of het verlies die het rechtstreeks gevolg is van zijn concreet bewezen fout. Onder geen enkele omstandigheid zal meer dan de werkelijke schade worden vergoed, waarbij de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer is beperkt tot 2 EURO per kg beschadigd of verloren gegaan brutogewicht. Voor staalproducten (zoals onder meer coils, sheets, plates, slabs, pipes, tubes, beams, bars, blooms, billets, wire rods en cast iron pipes) wordt een aansprakelijkheidsbeperking van 1000 euro per collo gehanteerd. Afgezien van het aantal collo of het gewicht zal de maximum aansprakelijkheid nooit meer bedragen dan 25.000 EURO per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen uit één en dezelfde oorzaak ontstaan.

Voor schade veroorzaakt aan het schip of vervoermiddel zal de aansprakelijkheid nooit hoger zijn dan 25.000,- EURO.

Ingeval van samenloop van verschillende vorderingen met betrekking tot schade aan het schip of vervoermiddel, schade aan of verlies van goederen of materieel, ter beschikking gesteld door de opdrachtgever of door derden, zal de totale verantwoordelijkheid niet meer bedragen dan 50.000,- EURO welk ook het aantal benadeelden weze.

Artikel 4 : Alle kosten voortvloeiend uit beslissingen van de overheid en alle vorderingen welke de overheden jegens de opdrachtnemer

hebben of menen te hebben, alsmede alle kosten welke de opdrachtnemer zal moeten maken om zich tegen dit soort aanspraken te verdedigen zijn ten laste van de opdrachtgever.

Artikel 5 : De opdrachtgever welke een beroep kan doen op ontlastingsbepalingen en/of beperkingen is gehouden deze te bedingen ten voordele van de opdrachtnemer. De opdrachtgever bevestigt dat de goederen welke voorwerp zijn van de opdracht, hetzij zijn eigendom zijn, hetzij dat hij als mandataris van de goederenbelanghebbende over deze goederen mag beschikken, derwijze dat hij onderhavige voorwaarden niet alleen voor zichzelf aanvaardt doch uitdrukkelijk ook namens zijn opdrachtgever en/of welke andere rechthebbende bij de goederen dan ook.

Artikel 6 :

- a) Voorgeschieden gelden dienen op voorlegging van de bewijsstukken contant terugbetaald.
- b) Alle door de opdrachtnemer in rekening gebrachte bedragen zijn contant betaalbaar, tenzij een andere betalingstermijn werd overeengekomen tussen opdrachtnemer en opdrachtgever.
- c) Elk protest tegen een factuur dient schriftelijk door de opdrachtnemer te zijn ontvangen binnen de 14 dagen volgend op de factuurdatum. Gedeeltelijk protest schort de betaling van de niet-geprotesteerde delen van de factuur niet op.
- d) Bij laattijdige betaling is er van rechtswege een verwijlinterst verschuldigd gelijk aan de intrestvoet van de Wet op de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties dd 2 augustus 2002.
- e) Tevens is vanaf een ingebrekestelling, een forfaitaire vergoeding verschuldigd ten belope van 10 % van het factuurbedrag. met een minimum van 125,- EURO voor administratiekosten.

Artikel 7 : De opdrachtnemer is ontheven van elke aansprakelijkheid in de volgende gevallen :

- alle immateriële-, onrechtstreekse- en/of gevolgschade zoals wachttijden, lig- en staangelden, bedrijfsschade, boeten en/of soortgelijke heffingen; deze opsomming is niet beperkend.
- alle schade en verlies ontstaan vóór of na de daadwerkelijke uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer:
  - overmacht,
  - tekort aan personeel; ;
  - diefstal;
  - eigen gebrek van de goederen en/of van de verpakking.
  - wateroverlast, windhoos, instorting, ontploffing en brand, wie of wat er in alle voornoemde gevallen de oorzaak van moge zijn;
  - fout van derden en/of van de opdrachtgever;
  - het niet of onjuist meedelen van gegevens of instructies danwel het meedelen van onjuiste of onvolledige gegevens of instructies door de opdrachtgever en/of door derden;
  - elke schade als gevolg van een onvoorzienbaar defect van de bedrijfsmiddelen van de opdrachtnemer;

Artikel 8:

- a) Bij het doorgeven van de instructies, tijdig voor aanvang van de werkzaamheden zal de opdrachtgever schriftelijk aan de opdrachtnemer mededelen :
  - de juiste en nauwkeurige omschrijving van de goederen ondermeer soort, aantal, gewicht, toestand en gevarenklasse.
  - alle onderrichtingen en alle beperkingen in verband met de bescherming, de behandeling of het verblijf van de goederen en de uitvoering van de opdracht in het algemeen.
  - alle onderrichtingen met betrekking tot de bescherming van de aangestelden.
- b) De goederen dienen alle noodzakelijke merken te dragen in verband met hun karakteristieken. Tenzij het gebruikelijk is de goederen niet te verpakken, moet de opdrachtgever de goederen verpakken vereist voor de uitvoering van de opdracht.
- c) De ter beschikking gestelde vervoermiddelen moeten aangeboden worden zodat de uit te voeren opdracht onmiddellijk kan worden aangevat en dit in overeenstemming met de gebruikelijke werkwijze en de wettelijke bepalingen terzake. De opdrachtnemer staat, tenzij schriftelijk anders overeengekomen, niet in voor het vastzetten van de lading. De vervoerder heeft de verplichting om voor aanvang van het vervoer te verifiëren of de stuwage en – indien van toepassing – het vastzetten van de lading uitgevoerd werd in overeenstemming met de technische vereisten eigen aan het voertuig en in overeenstemming met de toepasselijke wettelijke bepalingen.
- d) De installaties, magazijnen en bedrijfsmiddelen kunnen vóór de ingebruikname door de opdrachtgever op hun geschiktheid worden gecontroleerd. Bij ontstentenis van dergelijke controle of van enig gemotiveerd voorbehoud worden zij geacht geschikt te zijn bevonden.

De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor vorderingen en stelt haar schadeloos voor de door haar geleden schaden, verliezen en kosten die zouden voortvloeien uit een inbreuk op voornoemde verplichtingen zelfs indien de inbreuk te wijten is aan derden.

Artikel 9 : Tenzij zulks uitdrukkelijk met de opdrachtgever is overeengekomen zal de opdrachtnemer nimmer zorg dragen voor verzekering van de goederen. Partijen en respectievelijke verzekeraars doen wederzijds afstand van verhaal voor alle schade ten gevolge van brand, ontploffing, blikseminslag en inslag door luchtvaartuigen. De opdrachtgever zal zelf instaan voor de opruiming en verwijdering van de door brand beschadigde goederen.

Artikel 10 : De opdrachtnemer zal de opdracht uitvoeren naar best vermogen, en in overeenstemming met de gewoonten, gebruiken en reglementeringen aan de haven.

Artikel 11 : Tot zekerheid voor de betaling van alle sommen die de opdrachtgever voor de behandeling, de opslag en bijkomende activiteiten voor deze en vorige goederen aan de opdrachtnemer verschuldigd is, wordt hem een retentierecht en pand verleend, overeenkomstig art. 1948 van het Burgerlijk Wetboek en de bepalingen van de wet van 5 mei 1872, zelfs wanneer er warrants of opslagcertificaten aan toonder zijn uitgesteld. Indien de opdrachtgever in gebreke blijft, is de opdrachtnemer na aanmaning gerechtigd de goederen te doen verkopen overeenkomstig de procedure zoals bepaald in de wet van 5 mei 1872.

Artikel 12 : Indien de opdrachtgever niet uiterlijk bij het beëindigen van de werkzaamheden schriftelijk en gemotiveerd heeft geprotesteerd, vervalt alle aansprakelijkheid van de opdrachtnemer.

Artikel 13 : Onverminderd de voorgaande bepalingen vervalt elke vordering tegen de opdrachtnemer één jaar na de vaststelling van de schade en/of tekorten, of bij betwisting hieromtrent één jaar na de datum der factuur, tenzij de wet een kortere termijn voorziet.

Artikel 14 : Indien één of ander artikel van deze algemene voorwaarden in strijd is met dwingende bepalingen van de wet, zal het artikel als niet

geschreven beschouwd worden, zodat de geldigheid van de andere artikels gevrijwaard blijft.

Artikel 15 : Alle rechtsbetrekkingen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer worden beslecht volgens deze algemene voorwaarden en volgens het Belgisch recht behoudens afwijkende overeenkomst tussen beide partijen.
In geval van geschillen zijn uitsluitend de Antwerpse Rechtscolleges bevoegd. In geval van betwisting is de Nederlandse tekst beslissend.

Artikel 16 : Deze voorwaarden werden op 26 maart 2009 neergelegd op het registratiekantoor 10 te Antwerpen en zijn van kracht vanaf 1 april 2009.

BELGIAN FREIGHT FORWARDERS STANDARD TRADING CONDITIONS

(Free translation)

Definition and Scope of the Contract

Article 1

Unless otherwise agreed these Conditions shall be applicable to any form of service provided by the Freight Forwarder.

They may be quoted as "Belgian Forwarding Conditions". They represent a recognized custom of the trade.

Article 2

In these Conditions:

- Customer: is the Freight Forwarder's Principal at the instructions of whom and on behalf of whom the Freight Forwarder provides services, information or advice, whether gratuitous or for reward.
- Freight Forwarder: is a CEB member or each Freight Forwarder conducting business under these Conditions.
- service: is any instruction to forward goods offered, accepted for performance, or performed by the Freight Forwarder, and any related act, any information or advice in respect thereof.
- goods: are all and any goods including their packaging, entrusted to the Freight Forwarder by the Customer. Such goods include all and any merchandise as well as all and any titles or documents that represent or may represent such goods.
- owner: is the owner of the goods to which the service provided by the Freight Forwarder pertains.
- third parties: are any non-contracting parties, in particular any natural or legal persons whom the Freight Forwarder deals with in the performance of his duties.

Article 3

Where the performance of services is concerned, a distinction is made between the Freight Forwarder who acts:

- 1) as a forwarding agent under Belgian law (*commissionnaire — expéditeur*): his duties consist of, *inter alia*, forwarding goods either in his own name or in his Principal's name, but always on the latter's behalf, and pursuant thereto in providing all and any such services as may be necessary in respect thereof, performing all and any required formalities and concluding any such agreements as are necessary for such purpose
- 2) as a principal under Belgian law (*commissionnaire de transport*): in the following cases only, and in no other cases, the Freight Forwarder shall be regarded as a principal:
  - a) when he performs the carriage of goods in his own name and by his own means of transport,
  - b) when he issues a transport document in his own name,
  - c) when the instructions explicitly show that the Freight Forwarder assumes such obligation.

Article 4

These Conditions do not imply any waiver of any right by the Freight Forwarder and they cannot give rise to a more extensive liability than that to which he would be subject pursuant to any legislation or regulation applicable in addition to these Conditions.

Article 5

The Customer warrants that the goods entrusted by him to the Freight Forwarder under his instructions are his property or that as an authorized agent of the owner he has the right of control of such goods, and that consequently he accepts these Conditions not only for himself but also for and on behalf of his Principal and for and on behalf of the owner.

Formation and Performance of the Contract

Article 6

Unless otherwise agreed, or unless an event constituting force majeure arises beyond the Freight Forwarder's control, an offer made by the Freight Forwarder shall be valid for 8 days.

Such an offer shall be based upon existing rates, remunerations, freight charges, currency rates and estimated dates, which are in force at the time when the offer is communicated to the Customer. Should one or more of these elements be varied, the prices offered shall be adapted accordingly and retroactively. The Freight Forwarder shall at all times be entitled to charge to the customer all and any amounts charged to him by third parties as a result of improperly calculated freights, costs and rates.

Article 7

The Customer shall undertake to supply to the Freight Forwarder, in advance and not later than at the time of confirmation of the order, any useful information including, but not limited to, the nature of the goods, the method of shipment, the place of taking over and delivery, and the required route and procedure, and in particular any information which the Principal may be presumed to have at his disposal as manufacturer, merchant,

owner or consignor of the goods, and which may ensure their preservation, shipment, taking over at the place of departure and delivery at the place of destination.

Article 8

The Freight Forwarder shall not be presumed to examine the correctness of the particulars or the information given by the Customer or the authenticity or regularity of the documents furnished by the Customer. Such information shall be accepted in good faith.

Article 9

In the absence of precise instructions to the contrary or special agreements, the Freight Forwarder shall be at liberty in his choice of means to be used to organise and perform the services to the best of his abilities according to normal business practice, including the groupage of goods.

Article 10

The Freight Forwarder shall be entitled to charge any amounts or fees for his expenses and interventions on a fixed basis, i.e. as a lump sum or an inclusive price.

Article 11

In the performance of his duties, the Freight Forwarder may employ third parties, servants and agents who show normal professional qualifications.

Article 12

Unless instructed to the contrary, the Freight Forwarder shall be entitled to keep possession, control or custody of any goods that for some reason could not be delivered, or to take custody of them, and to store the goods at the Principal's cost and risk or at the expense and risk of the goods themselves.

In accordance with the provisions of the Act of 5 May 1872, the Freight Forwarder may sell the goods and apply the proceeds in or towards the payment of his claims.

In the case of dangerous, perishable, flammable, explosive goods or goods that may otherwise cause damage to persons, animals or property, subject to prior notification in writing to the Customer and subject to accountability the Freight Forwarder may destroy, remove or sell the goods on the Customer's behalf and at the Customer's risk.

Article 13

The Freight Forwarder shall be entitled to suspend the performance of his duties if the Customer fails to fulfil or insufficiently fulfils his obligations in any way. In the event of force majeure, the Contract shall remain in force. The Freight Forwarder's duties shall, however, be suspended for the duration of the event constituting force majeure. In case of specific duties, or activities that are uncommon, particularly time-consuming or that require specific effort, additional fees may be charged at any time. All additional costs caused by force majeure shall also be borne by the Principal.

Article 14

Unless otherwise and previously agreed in writing, the Freight Forwarder shall not be under a duty to guard the goods to be forwarded, nor to have them guarded, nor to have them insured, wherever they are, even out in the open.

Payment

Article 15

The amounts or fees charged shall be payable in cash at the Freight Forwarder's registered office, within eight days from the date of the invoice. Any loss resulting from exchange rate fluctuations is for the Customer's account. Payments not allocated by the Customer himself to the payment of a specific debt, may be applied at the Freight Forwarder's choice to the payment of any amount owed by the Customer.

Article 16

Any protest against the invoicing or any services and amounts charged must have been received by the Freight Forwarder in writing within 14 days from the date of invoice.

Article 17

The Customer waives any right to rely on any circumstance which might entitle him to suspend payment in whole or in part and waives any right to set-off or counterclaim with regard to all amounts charged to him by the Freight Forwarder.

Article 18

The Freight Forwarder shall not be required to provide security for the payment of freight, duties, levies and taxes or any liabilities whatsoever, should this be required by third parties. Where the Freight Forwarder has provided security, the Customer is under a duty, at the Freight Forwarder's first request in writing, to pay to the Freight Forwarder, by way of security, any amount for which the Freight Forwarder has provided security to third parties.

Article 19

Any debt not paid on its due date shall, without any prior notice, be increased with compensatory interests calculated at the statutory interest rate and increased by liquidated damages equal to 10 % of the debt, so as to cover any economic and administrative loss, without prejudice to the Freight Forwarder's right to prove the existence of more extensive damage.

Customer's Duties and Liability

Article 20

The Customer shall undertake and accept liability for the following:

- that his instructions and his description of the goods are complete, correct and accurate;
- that the goods to be entrusted by him to the Freight Forwarder shall be made available in time, completely and in a useful way, that they are loaded, stowed, packed and marked in accordance with the nature of the goods, the place of receipt or destination, and for the purposes for which they are entrusted to the Freight Forwarder;

- that all documents submitted to the Freight Forwarder by the Customer are complete, correct, valid, authentic and not improperly prepared or used;
- that, unless the Freight Forwarder has been informed thereof previously and in writing, the goods entrusted to him are not of a dangerous, perishable, flammable or explosive nature or liable to otherwise cause damage to third parties, persons or property;
- that he will examine all documents submitted by the Freight Forwarder upon receipt and that he will verify whether they are in accordance to the instructions given to the Freight Forwarder.

Article 21

The Customer shall be liable to the Freight Forwarder and he shall indemnify him at his first request:

- against any damage and/or loss resulting from the nature and the packaging of the goods, the incorrectness, inaccuracy or incompleteness of instructions and information, the non-delivery or untimely delivery of the goods to the Freight Forwarder at the agreed time and place of receipt, the failure to provide, or timely provide, documents and/or instructions, and the fault or negligence in general of the Customer and of the third parties employed by him;
- against any damage and/or loss, costs and expenditure which is claimed from the Freight Forwarder by authorities, third parties or servants and agents, for whatever reason, with regard to the goods, any damage, expenditure, costs, duties, claimed directly or indirectly as a result of the service provided on the instructions of the Customer, unless the Customer shows that such claim was directly caused by a fault or negligent act or omission for which only the Freight Forwarder is liable;
- against any damage and/or loss, costs and expenditure which is claimed from the Freight Forwarder in cases where, under Community or national laws and regulations, he is under any personal and/or joint and several liability for the payment or settlement of customs duties and/or other taxes.

Article 22

If the claim for which the Freight Forwarder requires compensation or indemnity from the Customer pertains to a customs or other tax claim, and if it is based on instructions with regard to customs received from the Customer or on his behalf, the Customer shall undertake, at the Freight Forwarder's request, to provide a financial guarantee to unconditionally warrant the Customer's liability towards the Freight Forwarder, to the benefit of the Freight Forwarder or to the benefit of a third party designated by the Freight Forwarder.

Freight Forwarder's Duties and Liability

1) Provisions common to Agents and Principals

Article 23

The Freight Forwarder shall not be liable for damage caused by an event constituting force majeure, including, but not limited to, war, riots, strikes, lockouts, boycotts, work congestion, scarcity of cargo or weather conditions.

Article 24

The Freight Forwarder shall not be liable for damage or loss as a result of theft of goods in his possession, custody or control, unless the Customer shows that the theft took place as a result of circumstances which the Freight Forwarder, in view of the Contract with the Customer, should have avoided or which he should have foreseen, provided that the risk of theft is not for the account of the goods under local regulations or business practice.

Article 25

The Freight Forwarder shall not be liable for any indirect loss or damage, including economic loss or damage, consequential loss or damage and immaterial loss or damage.

Article 26

The Freight Forwarder shall not be responsible for the lack of or bad result of any instructions to collect money, unless this is proved to have been caused by gross negligence.

2) Liability of the Freight Forwarder acting as Agent (art. 3.1)

Article 27

The Freight Forwarder shall perform his duties with reasonable care, dedication and perception, and he shall be under a duty of normal professional performance of the instructions given to him.

Article 28

The Freight Forwarder's liability shall be limited to that for fault, negligence or omission in the performance of the instructions given to him. To the extent that such fault, negligence or omission has caused any direct material damage or financial loss to the Customer or third parties, the Freight Forwarder shall be entitled to limit his liability to € 5 per kilogramme gross weight of the goods lost or damaged, with a maximum of € 25,000 per contract.

Article 29

The Freight Forwarder shall not be liable for the performance of any contract entered into by him for and on behalf of his Customer with third parties, servants or agents, pertaining to storage, transport, customs clearance or the handling of goods, unless it is shown by the Customer that the defective performance thereof was directly caused by the Freight Forwarder's fault.

Article 30

The Freight Forwarder does not guarantee any fixed time or date for delivery, dates of arrival and departure, unless otherwise previously agreed in writing. The indication of a time or date for delivery by the Principal is not binding upon the Freight Forwarder.

3) Liability of the Freight Forwarder acting as Principal (art. 3.2)

Article 31

The Freight Forwarder shall be liable as a carrier in the cases provided for in article 3.2.
His liability shall be determined according to national law and the international conventions applicable to the mode of transport concerned.

Privilege and Lien

Article 32

Any amounts charged by the Freight Forwarder shall be privileged in accordance with Belgian law and with these Conditions.

Article 33

Any claims of the Freight Forwarder as against his Principal shall be privileged under Article 14 of the Act of 5 May 1872, Article 20,7^o of the Mortgage Act, and Article 136 of the General Customs and Excise Act with regard to all goods, documents or monies currently or in the future in his possession, custody or control, regardless of the fact whether the claim pertains in whole or in part to the taking in charge or forwarding of other goods than those in his possession, custody or control.

Article 34

The Freight Forwarder shall have the right to retain the goods and he shall be entitled to sell or dispose of the goods and to apply the proceeds to his claim in full; they shall also serve as security, regardless of the fact whether the Principal is the owner of the goods.

Insurance

Article 35

The Freight Forwarder may make insurance (AREX 21) available to the Principal upon his request in writing, for any business related to international carriage at the Freight Forwarder's risk. The costs of such insurance shall be borne by the Principal.

Prescription and Extinction of Right

Article 36

The Freight Forwarder must be given notice in writing of any claim for damages as against him, with reasoned grounds, within 14 days from either the delivery of the goods or the sending of the goods.

Any potential liability of the Freight Forwarder shall be extinguished automatically and definitively when the Customer has retaken delivery of the documents pertaining to a specific operation within the framework of services after the performance thereof without having formulated a reasoned reservation not later than on the 10th day after the sending of these documents by the Freight Forwarder.

Article 37

Any liability action against the Freight Forwarder shall be time-barred as a result of prescription if it is not brought in the Court having jurisdiction within a period of six months.

Prescription shall run from the day following the day on which the goods were delivered or should have been delivered, or, in the absence of delivery, from the day following the day the event giving rise to the action took place.

Jurisdiction and Administration of Justice

Article 38

Exclusive jurisdiction is deferred to the Courts of the Freight Forwarder's registered office, which is presumed to be the place of formation and performance of the Contract, without prejudice to the Freight Forwarder's right to bring the action before another Court.

Article 39

Legal and arbitration proceedings against third parties shall not be conducted by the Freight Forwarder unless he agrees to do so at the Principal's request and for and on the Principal's behalf.

Article 40

All legal relations governed by these Conditions shall exclusively be governed by the laws of Belgium

Entry into force

These Conditions were published in the Supplements to the Belgian Official Gazette (*Belgisch Staatsblad – Moniteur belge*) of June 24, 2005 under number 0090237 and replace all other General Terms and Conditions of the Belgian Freight Forwarders from the date of entry into force.

ALGEMENE BELGISCHE EXPEDITIEVOORWAARDEN

Definitie en Werkingsfeer

Artikel 1

Onderhavige voorwaarden zijn van toepassing, voor zover niet anders werd overeengekomen, op iedere vorm van dienstverlening die de expediteur verricht. Zij kunnen worden aangehaald als "Belgische Expeditievoorwaarden" en vertegenwoordigen een handelsgebruik.

Artikel 2

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

- de cliënt: de opdrachtgever van de expediteur in wiens opdracht of voor wiens rekening de expediteur diensten verleent, informatie of advies verstrekt, kosteloos of tegen vergoeding.
- de expediteur: het lid van CEB of elke expediteur die onder toepassing van deze voorwaarden handel drijft.
- de dienst: elke door de expediteur aangeboden, tot uitvoering aanvaarde of uitgevoerde opdracht van verzending van goederen, alle aanverwante handelingen en elke informatie of elk advies hiertoe.
- de goederen: alle goederen, met inbegrip van hun verpakking, die door de cliënt aan de expediteur zijn of worden toevertrouwd. Hiertoe behoren alle handelsgoederen, evenals alle titels of documenten die deze goederen

vertegenwoordigen of zullen vertegenwoordigen.

- de eigenaar: de eigenaar van het goed, waarop de door de expediteur verleende dienst betrekking heeft.
- derden: de niet- contractpartijen, in het bijzonder de natuurlijke of rechtspersonen waarmee de expediteur handelt in uitvoering van zijn opdracht.

Artikel 3

Bij de uitoefening van diensten wordt een onderscheid gemaakt tussen de expediteur die optreedt:

- 1) als commissionair- expediteur: zijn opdracht bestaat o.m. uit het verzenden van goederen hetzij in eigen naam, hetzij in naam van diens opdrachtgever, doch voor diens rekening en derhalve uit het uitvoeren van alle daartoe noodzakelijke diensten, het vervullen van alle vereiste formaliteiten en het sluiten van de ertoe benodigde overeenkomsten.
- 2) als vervoerscommissionair: in de gevallen zoals hieronder bepaald, en in geen andere gevallen, wordt de expediteur beschouwd als vervoerscommissionair.
  - a) wanneer hij het transport van goederen in eigen naam met zijn eigen middelen uitvoert,
  - b) wanneer hij een transportdocument uitstelt in eigen naam,
  - c) wanneer expliciet uit de opdracht valt af te leiden dat de expediteur zich in die zin verbindt.

Artikel 4

Onderhavige voorwaarden houden in hoofde van de expediteur geen verzaking in aan enig recht en kunnen evenmin aanleiding geven tot een zwaardere aansprakelijkheid als deze tot beloop waarvan hij gehouden zou zijn onder enige wetgeving of reglementering die naast deze voorwaarden van toepassing is.

Artikel 5

De cliënt bevestigt dat de goederen, die hij naar aanleiding van zijn opdracht aan de expediteur toevertrouwt, zijn eigendom zijn, hetzij dat hij als mandataris van de eigenaar over deze goederen mag beschikken, derwijze dat hij onderhavige voorwaarden niet alleen voor zichzelf aanvaardt maar ook voor zijn opdrachtgever, evenals voor de eigenaar ervan.

Totstandkoming en uitvoering van de overeenkomst.

Artikel 6

Behoudens andersluidend beding of in geval van vreemde oorzaak onafhankelijk van de wil van de expediteur, geldt elke door de expediteur uitgebrachte offerte voor een termijn van 8 dagen. Zij is gesteund op bestaande tarieven, lonen, vracht- en koersnoteringen en onder voorbehoud opgegeven data, die gelden op de datum waarop de offerte aan de cliënt wordt verzonden.

Bij wijziging van één of meer van deze factoren worden ook de aangeboden prijzen dienovereenkomstig en met terugwerkende kracht gewijzigd.

De expediteur is te allen tijde gerechtigd aan de cliënt in rekening te brengen alle bedragen, die hem als gevolg van onjuist geheven vrachten, kosten of tarieven door derden in rekening werden gebracht.

Artikel 7

De cliënt verbindt er zich toe voorafgaand, hetzij uiterlijk op het ogenblik van de orderconfirmatie elke nuttige informatie aan de expediteur ter kennis te brengen, inzonderheid wat de aard van de goederen betreft, de wijze van verzending, de plaats van afzending en bestemming, het gewenste verzendingsverloop evenals en in het bijzonder elke informatie of kennis die de opdrachtgever als fabrikant, handelaar, eigenaar of afzender van de goederen mag worden toegerekend en die van aard is om hun behoud, verzending, aan- of aflevering op de plaats van bestemming te verzekeren.

Artikel 8

De expediteur wordt niet verondersteld de juistheid van de door de cliënt gegeven inlichtingen of informatie, noch de authenticiteit of regelmatigheid van de door de cliënt aangereikte documenten te onderzoeken, zij worden te goeder trouw aanvaard.

Artikel 9

Bij ontstentenis van andersluidende, nauwkeurige onderrichtingen of bijzondere overeenkomsten heeft de expediteur de vrije keuze betreffende de aan te wenden middelen om de diensten naar best vermogen, overeenkomstig normaal handelsgebruik, te organiseren en ten uitvoer te leggen, groepage van de goederen inbegrepen.

Artikel 10

De expediteur is ertoe gerechtigd de bedragen of vergoedingen, verschuldigd voor zijn uitgaven en tussenkomsten, forfaitair in rekening te brengen.

Artikel 11

Bij de uitvoering van zijn opdracht kan de expediteur zich beroepen op derden en uitvoeringsagenten, die van een normale professionele bekwaamheid getuigen.

Artikel 12

Behoudens andersluidende onderrichtingen heeft de expediteur het recht alle goederen welke om één of andere reden niet kunnen worden afgeleverd onder zijn hoede te nemen of te houden en te bewaren op kosten en risico van de opdrachtgever of van de goederen zelf.

De expediteur kan de goederen overeenkomstig de bepalingen van de Wet van 5 mei 1872 op het Handelspand verkopen tot aanzuivering van zijn schuldvorderingen.

De expediteur kan tegen verantwoording en mits voorafgaande schriftelijke kennisgeving aan de cliënt, gevaarlijke, bederfelijke, ontvlambare, ontplofbare of andere goederen, die schade kunnen berokkenen aan personen, dieren of zaken voor rekening en op risico van de cliënt vernietigen, verwijderen of verkopen.

Artikel 13

De expediteur is ertoe gerechtigd de uitvoering van de opdracht op te schorten indien de cliënt op enige wijze zijn verbintenissen niet of onvoldoende nakomt.

In geval van overmacht blijft de overeenkomst van kracht, de verplichtingen van de expediteur worden echter voor de duur van de overmacht opgeschort.

Voor bijzondere prestaties, ongewone, bijzonder tijdrovende of inspanningvereisende werkzaamheden kan steeds een extra vergoeding in rekening worden gebracht. Ook alle extra kosten veroorzaakt door overmacht komen ten laste van de opdrachtgever

Artikel 14

Behoudens andersluidende, voorafgaande en schriftelijke overeenkomst is de expediteur niet gehouden de voor verzending bestemde goederen te bewaken of te doen bewaken, noch deze te laten verzekeren, waar de goederen zich ook bevinden, zelfs in open lucht.

Betaling

Artikel 15

De door de expediteur in rekening gebrachte bedragen of vergoedingen zijn contant op de maatschappelijke zetel van de expediteur betaalbaar, na afloop van een termijn van 8 dagen na factuurdatum.

Verlies ingevolge koersschommelingen is voor rekening van de cliënt. Betalingen die niet door de cliënt zelf op enige schuld werden toegerekend, mogen vrij door de expediteur worden in mindering gebracht op hetgeen door de cliënt aan de expediteur verschuldigd is.

Artikel 16

Elk protest tegen de facturatie of tegen de in rekening gebracht diensten en aangerekende bedragen dient schriftelijk door de expediteur te zijn ontvangen binnen de 14 dagen volgend op de factuurdatum.

Artikel 17

De cliënt verzaakt aan elk recht zich te mogen beroepen op enige omstandigheid waaronder hij gerechtigd zou zijn om zijn betalingsverplichtingen deels of geheel op te schorten en ziet af van elke schuldvergelijking ten aanzien van alle bedragen die de expediteur hem in rekening brengt.

Artikel 18

De expediteur is niet verondersteld uit eigen middelen zekerheid te stellen voor betaling van vracht, rechten, heffingen, belastingen of welke verplichtingen ook, zo deze door derden mochten worden verlangd. Indien de expediteur uit eigen middelen zekerheid heeft gesteld, is de cliënt ertoe gehouden om op eerste schriftelijk verzoek van de expediteur aan deze laatste ten titel van zekerheid te betalen elk bedrag tot beloop waarvan de expediteur ten voordele van derden zekerheid zou hebben gesteld..

Artikel 19

Elke schuld die niet op de vervaldag is betaald, wordt verhoogd, zonder voorafgaande ingebrekestelling, met een vergoedende rente gelijk aan de wettelijke rente en verhoogd met een forfaitaire vergoeding, gelijk aan 10% van de schuld, ter dekking van economische en administratieve schade, onverminderd het recht van de expediteur om het bestaan van een grotere schade te bewijzen.

Verbintenissen en aansprakelijkheid van de cliënt.

Artikel 20

De cliënt verbindt er zich toe en staat ervoor in:

- dat de door hem omschreven opdracht en beschrijving van de goederen volledig, correct en accuraat is;
- dat de door hem aan de expediteur toe te vertrouwen goederen, tijdig, volledig en nuttig ter beschikking worden gesteld, afdoende en efficiënt geladen, gestuwd, verpakt en gemerkt in overeenstemming met de aard van de goederen en plaats van afzending of bestemming waartoe zij aan de expediteur worden toevertrouwd;
- dat alle door hem aan de expediteur ter beschikking gestelde documenten volledig, correct, geldig, authentiek en niet ten onrechte zijn uitgesteld of aangewend;
- dat, tenzij de expediteur er voorafgaandelijkelijk en schriftelijk werd van in kennis gesteld, de hem toevertrouwde goederen niet van gevaarlijke, bederfelijke, ontvlambare, ontplofbare aard zijn of die anderszins aan derden, personen of zaken schade kunnen berokkenen;
- dat hij alle, hem door de expediteur ter beschikking gestelde documenten, bij ontvangst zal onderzoeken en verifiëren of deze in overeenstemming zijn met de instructies die aan de expediteur werden gegeven.

Artikel 21

De cliënt is jegens de expediteur aansprakelijk en zal hem op eerste verzoek vrijwaren:

- voor elke schade en/ of verlies in het kader van de opdracht gegeven aan de expediteur, tengevolge van de aard van de goederen en de verpakking ervan, de onjuistheid, onnauwkeurigheid of onvolledigheid van instructies en gegevens, het niet of niet tijdig ter beschikking stellen van de goederen op de afgesproken tijd en plaats, alsmede het niet of niet tijdig verstrekken van documenten en/ of instructies en de schuld of de nalatigheid in het algemeen van de cliënt en de door hem ingeschakelde derden;
- voor elke schade en/ of verlies, voor kosten en uitgaven tot beloop waarvan de expediteur wordt aangesproken door autoriteiten, derden of uitvoeringsagenten, uit welke oorzaak ook, ter zake van o.m. de goederen, schade, uitgaven, kosten, rechten, direct of indirect gevorderd naar aanleiding van de in opdracht van de cliënt geleverde dienst, tenzij de cliënt aantoonde dat deze vordering rechtstreeks veroorzaakt is door een fout waarvoor alleen de expediteur aansprakelijk is;
- voor elke schade en/of verlies in het kader van de opdracht gegeven aan de expediteur, voor kosten en uitgaven tot beloop waarvan de expediteur wordt aangesproken in de gevallen waarin op de expediteur op grond van communautaire of nationale wetten en reglementen enige persoonlijke en/of hoofdelijke aansprakelijkheid rust voor de betaling of aanzuivering van douanerechten en/of andere fiscale schulden.

Artikel 22

Indien de vordering waarvoor de expediteur zijn cliënt in betaling of vrijwaring aanspreekt een douane- of andere fiscale vordering betreft uit oorzake van een hem door of voor rekening van zijn cliënt toevertrouwde douaneopdracht, verbindt de cliënt zich ertoe om ten gunste van de expediteur en op diens eerste verzoek dan wel ten gunste van een door de expediteur aangewezen derde tot beloop van deze vordering een financiële garantie te stellen, van aard om op onvoorwaardelijke wijze de aansprakelijkheid van de cliënt ten overstaan van de expediteur te waarborgen.

Verbintenissen en aansprakelijkheid van de expediteur.

1) Gemeenschappelijke bepalingen voor commissionair- expediteur en vervoerscommissionair.

Artikel 23

De expediteur is niet aansprakelijk voor schade wanneer deze is veroorzaakt door een vreemde oorzaak, hetgeen o.m. is bij oorlog, oproer, staking, lock-out, boy-cot, werkcongestie, vrachtschaarste of weeromstandigheden.

Artikel 24

De expediteur is niet aansprakelijk voor schade of verlies ingevolge diefstal van goederen die hij in zijn bezit heeft, tenzij de cliënt bewijst dat de diefstal plaatsvond ingevolge omstandigheden die de expediteur, in acht genomen zijn overeenkomst met de cliënt, diende te voorkomen of te voorzien en voor zover niet ingevolge plaatselijke reglementen of handelsgebruik het risico van diefstal voor rekening van de goederen is.

Artikel 25

De expediteur is niet aansprakelijk voor enige indirecte schade, waaronder economisch verlies, gevolgschade of immateriële schade.

Artikel 26

De expediteur is niet verantwoordelijk voor de goede afloop van de hem opgedragen incasseringsoverdrachten tenzij bewezen zou worden dat de slechte afloop te wijten is aan een nalatigheid, welke kan worden gelijkgesteld met een zware fout in zijn hoofd.

2) Aansprakelijkheid als commissionair- expediteur (art.3.1).

Artikel 27

De expediteur kwijt zich van zijn opdracht met redelijke zorg, diligentie en inzicht en staat in voor een normale professionele tenuitvoerlegging van de opdracht die hem werd toevertrouwd.

Artikel 28

De aansprakelijkheid van de expediteur is beperkt tot fouten of verzuimen, door hem begaan bij de uitvoering van de hem gegeven opdracht. Voor zover deze fouten of verzuimen voor de cliënt of derden een directe materiële of financiële schade hebben veroorzaakt, is de expediteur ertoe gerechtigd zijn aansprakelijkheid te beperken tot: 5 euro per beschadigd of ontbrekend kg brutogewicht, met een maximum van 25.000 euro per opdracht.

Artikel 29

De expediteur is niet aansprakelijk voor de uitvoering van enige door hem, voor rekening van zijn cliënt, met derden of uitvoeringsagenten gesloten overeenkomst van o.m. opslag, vervoer, dedouanering of goederenbehandeling, tenzij door de cliënt wordt aangetoond dat de gebrekkige uitvoering ervan rechtsreeks veroorzaakt is door een fout van de expediteur.

Artikel 30

Leveringstermijnen, aankomst- en vertrekdata worden door de expediteur niet gegarandeerd, tenzij voorafgaandelijk en schriftelijk anders werd overeengekomen. De loutere vermelding door de opdrachtgever van een leveringstermijn bindt de expediteur niet.

3) Aansprakelijkheid als commissionair- vervoerder (art.3.2).

Artikel 31

De expediteur is aansprakelijk als vervoerder, in de gevallen zoals voorzien in artikel 3,2.

Zijn aansprakelijkheid wordt bepaald volgens het nationale recht en de internationale Conventies die op betreffende vervoerwijze van toepassing zijn.

Voorrecht en pandrecht.

Artikel 32

De door de expediteur aan zijn cliënt in rekening gebrachte bedragen zijn conform de wet en overeenkomstig onderhavige voorwaarden bevoorrecht.

Artikel 33

De schuldvorderingen van de expediteur op zijn opdrachtgever zijn bevoorrecht op grond van artikel 14 van de Wet van 5 mei 1872 op het Handelspand, artikel 20,7° Hypotheekwet en artikel 136 van de Algemene Wet op Douane en Accijnzen ten beloop van alle goederen, documenten of gelden die hij in zijn bezit heeft en zal hebben, ongeacht of de schuldvordering deels of geheel betrekking heeft op de receptie of verzending van andere goederen dan deze die hij in zijn bezit heeft.

Artikel 34

De expediteur beschikt over een retentierecht op de goederen en is gerechtigd deze goederen te verzilveren tot algehele delging van zijn schuldvordering; zij strekken hem tevens tot pand, ongeacht of de opdrachtgever eigenaar ervan is.

Verzekering.

Artikel 35

De expediteur kan de verzekering (AREX 21) ter beschikking stellen van de opdrachtgever wanneer deze hier schriftelijk om verzoekt, waardoor deze elk in verband met een internationaal vervoer staande opdracht tegen expediteursrisico's kan verzekeren.

De kosten van deze verzekering vallen ten laste van de opdrachtgever.

Verjaring en rechtsverval.

Artikel 36

Elke aanspraak in schadevergoeding lastens de expediteur dient hem gemotiveerd en schriftelijk te worden aangemeld binnen de 14 dagen volgend op de aflevering van de goederen, hetzij de verzending van de goederen.

Elke mogelijke aansprakelijkheid van de expediteur dooft automatisch en definitief uit wanneer de cliënt de documenten betreffende een bepaalde verrichting in het kader van de diensten na uitvoering ervan terug in ontvangst heeft genomen zonder dat de cliënt uiterlijk de 10^e dag na de verzending van deze documenten voor de expediteur een gemotiveerd voorbehoud heeft geformuleerd.

Artikel 37

Elke vordering in aansprakelijkheid lastens de expediteur is ingevolge verjaring uitgedoofd wanneer deze niet binnen een termijn van 6 maanden voor de bevoegde rechtbank wordt aanhangig gemaakt.

De verjaring loopt vanaf de dag, volgend op de dag waarop de goederen werden afgeleverd of hadden moeten zijn afgeleverd, dan wel bij gebreke daarvan vanaf de dag, volgend op de dag waarop het feit dat tot de vordering aanleiding geeft, zich heeft voorgedaan.

Bevoegdheid en rechtspleging.**Artikel 38**

Bevoegdheid is exclusief opgedragen aan de rechtbanken van de maatschappelijke zetel van de expediteur als plaats van totstandkoming en uitvoering van de overeenkomst, onverminderd het recht van de expediteur om zelf het geding voor een ander rechter aanhangig te maken.

Artikel 39

Gerechtelijke en arbitrale procedures tegen derden worden door de expediteur niet gevoerd, tenzij deze zich daartoe op verlangen van de opdrachtgever en voor diens rekening en risico bereid verklaart.

Artikel 40

Alle rechtsverhoudingen waarop deze voorwaarden van toepassing zijn, zullen uitsluitend beheerst worden door het Belgische Recht.

Invoegetreding

Huidige voorwaarden werden gepubliceerd in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 24 juni 2005 onder het nummer 0090237 en vervangen vanaf de datum van invoegetreding alle vorige Algemene Voorwaarden der Expeditie van België.